

Svar på interpellation från Victoria Öjefors Quinn (V), angående arbetet mot problematisk skolfrånvaro.

Hur kommer det minskade stödet från ungdomsavdelningen påverka arbetet på Högbyskolan och Klinteskolan när det gäller att främja skolnärvaro?

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen lämnade i mars 2024 in en ansökan om EU-medel inom Europeiska socialfonden (ESF) gällande att fortsätta utveckla arbetet med att främja närvaro i skolan.

Tanken var att projektet skulle bli en fortsättning på utvecklingsprogrammet "Fullföljd utbildning" som förvaltningen genomförde 2021/2022 tillsammans med SKR (Sveriges kommuner och regioner) samt att den modell för att främja närvaro i skolan som utvecklats av ungdomsavdelningen breddas och fördjupas. Tyvärr valde Strukturfondspartnerskapet att inte prioritera detta projekt.

Externa medel hade gynnat ett fortsatt utvecklingsarbete för att fler unga ska vara närvarande i skolan och därmed fullfölja sin skolgång,

Skoluppdraget fortsätter som tidigare. Ungdomsavdelningen främjar närvaro i skolan genom socialpedagogiska metoder. Det innebär bland annat att bryta elevens höga frånvaro genom att stimulera eleven med olika aktiviteter som bidrar till en ökad skolnärvaro och en meningsfull fritid.

Arbetsmodellen har förenklats och förändras utifrån nya förutsättningar. Arbetet med att främja närvaro i skolor kommer fortsätta. Ungdomsavdelningen fortsätter dock arbetet med att främja närvaro utifrån en modell som bygger på att skolan tar mer ansvar för sitt eget arbete och ungdomsavdelningen bidrar vid behov i olika insatser.

Funktionen närvarokoordinator finns kvar, det finns fortfarande en person inom ungdomsavdelningen med särskilt ansvar att koordinera närvarocoachernas arbete. Det som är förändrat är vilken roll i själva närvaroarbetet som närvarokoordinatorn har idag i förhållande till tidigare.

Processen har hela tiden byggt på att skolan och ungdomsavdelningen har tagit ansvar för olika delar i närvaroarbetet. Under hösten 2024 har uppdraget tydliggjorts och riktlinjer tagits fram för när skolan kan ansöka om insats. Detta sker först efter att skolan följt lagstyrda åtgärder. Det vill säga att skolan först använder den handlingsplan som finns för att minska frånvaron och därefter ansöker till ungdomsavdelningen om ytterligare stödinsatser. Detta har inneburit en minskning i ansökningar om insats till ungdomsavdelningen men samtidigt har dörren nu öppnats för andra grundskolor och gymnasiet.

Närvarocoacherna gör fortfarande samma arbete med eleverna. Den stora skillnaden är att rektorerna behöver samla in aktuell information kring eleven samt skicka in en ansökan om insats av närvarocoach. Skolan sköter även kontakt med övriga instanser så som socialtjänst, bup osv, samt kallar till och leder eventuella möten kring eleven.

Det finns i dagsläget en bra organisation för att utföra det arbete som görs från ungdomsavdelningen. Om det blir det väldigt stor efterfrågan på insatser så kan det dock bli svårt att tillsätta närvarocoacher i tillräcklig utsträckning.

Ungdomsavdelningens organisation täcker idag de ansökningar om insatser som kommer in. Det är i första hand närvarocoacher som anlitas men avdelningen kan med hjälp av fritidsledare tänja på den gränsen när behovet ökar från skolan.

Om någon ny metod ska implementeras där ett närvaroteam "tar över" arbetet med att minska frånvaron helt från skolan så behöver man tänka om, och om antalet ansökningar ökar kraftigt kan också mer resurser behövas.

Vilka behov av samordning och stöd för att motverka problematisk skolfrånvaro finns på öns övriga grundskolor?

Inom Ungdomsavdelningen började en närvarokoordinator i maj 2023 för att bistå arbetet med att främja närvaro i skolan. Koordinatorn skulle vara en länk mellan ungdomsavdelningen-skolledning-vårdnadshavare och elev. En arbetsmodell togs fram som först implementerades på grundskolorna i Hemse och i Klintehamn och därefter vidgades konceptet till att omfatta fler skolor bland annat i Roma och på Södervärn i Visby.

Det finns som sagt fortfarande en närvarokoordinator. Tjänsten är dock minskad till 50 % (från tidigare 80%). Skillnaden är att det nu ligger mer ansvar på skolan och rektorerna. Koordinatorn tar emot ansökningar, matchar eleven mot en närvarocoach, är med på uppstartsmöten och även vid uppföljningsmöten vid behov.

- Skolledningen ansöker om stöd från närvarokoordinatorn för elever med hög frånvaro genom att skicka in en formell ansökan.
- Endast ansökningar med fullständigt underlag hanteras vidare.
- Vid godkänd ansökan matchar koordinatör en närvarocoach med eleven utifrån tillgänglighet och behov.
- Skolan, ungdomsavdelningen och eleven tar fram en plan för hur närvarocoachen ska stödja elevens närvaro baserad på skolans kartläggning.
- Insatsen ska kunna leda till en långsiktig förändring för eleven.
- Insatsen pågår i max sex månader per individ.
- Ungdomsavdelningen kan samarbeta med andra aktörer på skolans initiativ.
- Inom närvaroarbetet har skolan ansvar för att samordna instanserna mellan de olika aktörerna kring eleven.

Det ska även tilläggas att närvarokoordinator och närvarocoacher är en del i arbetet för att främja skolnärvaro. Det finns fler insatser för att öka trivsel och trygghet samt öka närvaro hos elever, nämns kan exempelvis det arbete som görs kring MVP – mentorer i våldsprevention som nu går vidare och där personal från alla skolor på Gotland utbildas.

Den handlingsplan för ökad skolnärvaro som blev ett resultat av pilotprojekt på Högbyskolan och Klinteskolan har nu implementerats på alla kommunala grundskolor på ön. Handlingsplanen har bidragit till att hög frånvaro har kunnat uppmärksammas tidigare och att man kunnat se mönster som på sikt kan leda till hög frånvaro.

Detta såklart vid sidan av allt arbete som görs av alla personal på alla skolor dagligen.

Har barn och utbildningsnämnden på egen hand tillräckliga resurser att tillgodose de stödbehov som finns?

Barn- och utbildningsnämnden uppskattar såklart de insatser som görs från Ungdomsavdelningen, som finns inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område, vilket visar på möjligheter som går att samutnyttja inom samma förvaltning.

Grundskolan står som märks ovan även i dagsläget för en stor insats när det gäller insatserna från närvarokoordinator och närvarocoacher, vid sidan av allt övrigt arbete för att motverka problematisk skolfrånvaro och främja skolnärvaro.

Men med detta sagt så vore det såklart olyckligt om inte ungdomsavdelningen fortsatt kunde stötta i arbetet.

När kommer arbetet för att minska den problematiska skolfrånvaron på Gotland att ge positivt resultat?

Det har gjorts och görs flera satsningar för att främja närvaron i skolorna på Gotland. Arbetet med att minska den problematiska skolfrånvaron har redan visat på resultat på individnivå men arbetet behöver fortgå för att vända utvecklingen på övergripande nivå.

Ser man till de enskilda individerna så ser ungdomsavdelningen att skolnärvaron ökat ordentligt för de elever man jobbat med. Under 2024 har 22 insatser varit aktiva för närvarocoacher. I samtliga fall har frånvaron minskat.

Insatsen som ungdomsavdelningen bistår med löper under sex månader och närvarocoacherna kan ha fler insatser pågående samtidigt. Insatsen har efter start på Högbyskolan och Klinteskolan som sagt utökats till fler skolor. Kunskap och information förmedlas också löpande i olika samverkansforum, vilket även det bidrar till en minskad skolfrånvaro på sikt.

Problematisk skolfrånvaro ökar såväl nationellt som internationellt. Detta är av vikt att ta med i bedömningen vid utvärdering av insatser. Förhoppningen är dock såklart att alla åtgärder kommer att kunna bromsa utvecklingen, både på kort och på lång sikt.

Den senaste aktuella siffran som kommit nämnden till del är 82 elever under höstterminen 2024 som riskerar att inte fullgöra skolplikten. Eleverna återfinns både i de kommunala skolorna samt i de fristående.

Oscar Lindster (S), ordförande barn- och utbildningsnämnden